

- egy belső szólam hozzáéneklésével a megfelelő pillanatban;
- egy-egy részlet felidézésével belső hallásban, s így tovább.*

Minél inkább a hallás fürgé és elmélyült tevékenységére serkenti a növendéket a feladat, annál eredményesebb lesz. Úgy véljük, ez a cél bő lehetőséget kínál vállalkozó szellemű tanárok módszerbeli ötleteire, de mindig figyelembe véve, hogy nem mesterséges gyakorlatok kialakítása a cél, hanem a hallás *természetes* működését előmozdító, íz-ig-vérig zenei szellemű aktivizálás.

Néha egyébként szemléletesen mutatja meg a mű egy-egy oldalát olyasfajta kisebb átalakítás, mint például áthangszerelés éneke és hangszerekre; vagy egy-egy részlet bemutatása több változatban. Ezt azonban ízléssel, stílusérzékkel, s mindig az eredeti verzió jobb megértésének érdekében kell végeznünk.

Az egyes darabok elé adott bevezető sorok a tankönyvben természetesen nem számíthatnak kötelező anyagnak. A kottát követő „Megfigyelések”-et is inkább mintáknak szántuk az imént kifejtett akusztikus megfigyelőgyakorlatok anyagának illusztrálására. A „Feladatok”-ból a tanár a szükségnek megfelelően válogathat.

A következőkben végighaladunk az egyes darabokon, s néhány gyakorlati észrevételt, javaslatot adunk mindegyikről – természetesen nem a kimerítő teljesség igényével. Ezenkívül lábjegyzetekben és jelen útmutató függelékében megadjuk a darabok forrását is, mert igen kíváncsiak tartjuk, hogy a tanár jól ismerje azok eredeti összefüggését, faktúráját is.

Mozart: Andante, KV 15^{mm}.^{}** (A szóló csembalódarab eredeti hangneme: Asz-dúr. A kíséret artikulációját és felrakását néhol kissé módosítottuk, a dallamot artikulációs és egyéb előadási jelekkel láttuk el.^{***})

A szolmizálva beírt egyszerűsített kísérettel ügyesebb növendék saját énekét is kísérelheti hangszeren. A darab feldolgozása során a következőkre kell ügyelni: Az egyes frázisok végén is inkább iktassunk be agogikus szünetet, semmint hogy az ütem végén megszólaló oktáv-összehangzás elsikkadjon.^{****} E helyen a levegővétel is kissé nehezebb. Voltaképpen az lenne a legmuzikálisabb megoldás, ha csak az 5. ütem végén történne

* A figyelemnek a darab egy bizonyos pontjára való ráirányítása legegyszerűbben persze úgy történhet, hogy rögtön a kérdéses részt játszattuk vagy énekeltetjük a növendékkal – ez főtárgyból is alapvető módszertani elem problémás helyek, ill. kiemelt, aktív figyelmet kívánó (például zenei tekintetben valamilyen módon hangsúlyos) mozzanatok legbiztosabb megtanítására. (A szerk.)

** A tankönyv és az útmutató eredeti kiadása *A gyermek Mozart* c. Zeneműkiadó-gyűjteményt jelöli meg a kotta forrásául, amelyet Hernádi Lajos adott közre 1951-ben. Ezzel szemben ma Mozart összes műve elérhető online ingyen a legjobb, közreadói változtatásoktól mentes urtext-kiadásban a www.nma.at oldalon: ezt javasoljuk minden kollégának, hogy használja. A tankönyv valamennyi metronómjelzése Dobszay Lászlótól származik. (A szerk.)

*** Kérünk minden kollégát, aki ma *A hangok világát* tanítja, hogy vesse össze az interneten a fenti címen pillanatok alatt elérhető urtext-kottát a tankönyvben közölttel, és a tankönyv anyagának feldolgozása előtt behatóan ismerkedjék meg Malcolm Bilson *Knowing the Score* c. előadásával, amely elérhető a Youtube-on is (2019-ben két részt is feltettek a rangos amerikai egyetem, a Cornell University Youtube-csatornájára Bilson ilyen című előadásából – az első előadás a Cornellen, a második a budapesti Zeneakadémián hangzott el –; mindkettőt ajánlom, de az elsőt mindenképp). (A szerk.)

**** Azt javasoljuk, hogy a tanár arra sarkallja a játszó növendéket, hogy aktívan, „szívvvel” hallgassa meg, ízlelje meg az Esz-oktáv összhangzását a dallamfrázis legutolsó pillanatában. (A szerk.)